

1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne” oraz „obowiązek alimentacyjny”? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?

W orzeczeniu orzekającym w sprawie świadczeń alimentacyjnych między małżonkami sąd nakazuje, aby jedno z małżonków przekazywało na rzecz współmałżonka płatności okresowe lub ryczałtowe na potrzeby jego utrzymania oraz aby – w stosownych przypadkach – przekazywało płatności okresowe, zgodnie z treścią orzeczenia, na rzecz ewentualnych członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu.

W orzeczeniu nakazującym płatność alimentów na rzecz dziecka pozostającego na utrzymaniu sąd nakazuje, aby jedno z jego rodziców przekazywało drugiemu rodzicowi lub innej osobie, która sprawuje opiekę i pieczę nad dzieckiem, płatności okresowe lub ryczałtowe określone w orzeczeniu, na potrzeby utrzymania dziecka.

Obowiązek alimentacyjny oznacza wymóg zapewniania wsparcia finansowego danej osoby, a jeżeli obowiązek ten jest realizowany na drodze sądowej, oznacza on wymóg spełniania obowiązków stwierdzonych w orzeczeniu sądowym w sprawie alimentów.

Alimenty są wypłacane przez osoby należące do następujących kategorii:

rodziców względem swoich dzieci: tak;

dzieci względem swoich rodziców: zasadniczo nie;

rozwidzonego małżonka względem współmałżonka: tak.

Pozostali:

zarejestrowani partnerzy i konkubenci w rozumieniu ustawy o zarejestrowanych związkach partnerskich oraz niektórych prawach i obowiązkach konkubentów 2010 r.;

rodzic stanu wolnego względem opiekuna dziecka.

2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?

Dziecko pozostające na utrzymaniu do ukończenia osiemnastego roku życia, dziecko pozostające na utrzymaniu do ukończenia dwudziestego trzeciego roku życia, jeżeli uczy się w trybie stacjonarnym, lub dziecko w dowolnym wieku, które pozostaje na utrzymaniu ze względu na niepełnosprawność.

Rodzice mają obowiązek wspierać swoje dzieci finansowo, tak aby umożliwić zaspokojenie ich codziennych i okazjonalnych potrzeb finansowych.

Co do zasady dzieci nie mogą zostać zobowiązane do wypłacania alimentów na rzecz swoich rodziców, z wyjątkiem rzadkich i nadzwyczajnych okoliczności, w których po rozwodzie prawa majątkowe objęte zarządkiem powierniczym zostają przekazane dzieciom.

Rozwidziony małżonek może zostać zobowiązany do wypłacania alimentów na rzecz współmałżonka, jeżeli małżonek będący powodem wykazał, że w świetle danych okoliczności jego współmałżonek nie zapewnił mu wystarczających środków utrzymania.

Zarejestrowany partner lub konkubent w rozumieniu ustawy o zarejestrowanych związkach partnerskich oraz niektórych prawach i obowiązkach konkubentów z 2010 r. może zostać zobowiązany do wypłacania świadczeń alimentacyjnych na rzecz swojego zarejestrowanego partnera lub konkubenta, jeżeli zarejestrowany partner lub konkubent będący powodem wykazał, że w świetle danych okoliczności jego zarejestrowany partner lub konkubent nie zapewnił mu wystarczających środków utrzymania.

Rodzic – niezależnie od tego, czy pozostaje w związku małżeńskim czy nie – może wnieść do sądu pozew o zasądzenie alimentów od drugiego rodzica na rzecz ich dzieci. Taki pozew może wnieść również opiekun prawny, komisja zdrowia lub dowolna inna osoba, której przysługują określone uprawnienia ze względu na dziecko pozostające na jej utrzymaniu.

3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?

Co do zasady osoba wnioskująca o przyznanie alimentów wnosi do sądu pozew cywilnoprawny przeciwko innej osobie. Jeżeli chodzi o alimenty na rzecz dzieci, wniosek składa zwykle rodzic lub inna osoba, która sprawuje opiekę i pieczę nad dzieckiem.

Informacje na temat procedur, które mają zastosowanie do pozwów alimentacyjnych, są zasadniczo dostępne w sekcji dotyczącej prawa rodzinnego na stronie internetowej Służby Sądowniczej (www.courts.ie).

4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?

Powodem w sprawach o alimenty jest zwykle rodzic, który opiekuje się dzieckiem lub dziećmi. Powodem może być również były małżonek lub dziecko, które może wnieść pozew samodzielnie. Strony muszą wykazać wystarczający interes prawny w danej sprawie lub czynną legitymację procesową, aby móc wnieść pozew o przyznanie alimentów. W przypadku krewnego lub osoby bliskiej konieczne jest, aby powód posiadał określone umocowanie prawne do prowadzenia spraw krewnego lub osoby bliskiej, jak np. pełnomocnictwo. Rodzice lub opiekunowie prawni mogą złożyć pozew o przyznanie alimentów w imieniu dziecka, które nie osiągnęło pełnoletności.

5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?

Sąd rejonowy (*District Court*) jest uprawniony do zasądzenia alimentów na rzecz dziecka w maksymalnej kwocie 150 EUR tygodniowo od któregośkolwiek z rodziców i – alimentów na rzecz małżonka / zarejestrowanego partnera w maksymalnej kwocie 500 EUR tygodniowo. Jeżeli w pozwie wnosi się o przyznanie alimentów w wyższej kwocie, pozew należy wnieść do sądu okręgowego (*Circuit Court*) lub Wysokiego Trybunału (*High Court*). Jeżeli w sądzie okręgowym lub w Wysokim Trybunale wszczęto już postępowanie w sprawie małżeńskiej, pozew należy wnieść do tego sądu niezależnie od wartości przedmiotu sporu.

6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?

Nie. Pozew można wnieść osobiście, jeżeli powód nie korzysta z usług prawnika (*solicitor*). Strony postępowania z zakresu prawa rodzinnego, które potrzebują pomocy – w zależności od środków, którymi dysponują – mogą skorzystać z usług w ramach programu pomocy prawnej w sprawach rodzinnych (*Civil Legal Aid Scheme*).

7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?

Wszystkie postępowania w sprawach na gruncie prawa rodzinnego w Irlandii są zwolnione z opłat sądowych. Koszty uzyskania pomocy prawnej i zastępstwa procesowego mogą być różne; pomoc prawna w sprawach cywilnych jest jednak dostępna w zależności od posiadanych środków.

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Sąd rejonowy jest uprawniony do zasądzenia alimentów na rzecz dziecka w maksymalnej kwocie 150 EUR tygodniowo od któregokolwiek z rodziców i – alimentów na rzecz małżonka / zarejestrowanego partnera w maksymalnej kwocie 500 EUR tygodniowo. Jeżeli pozew dotyczy zasądzenia alimentów w wyższej kwocie, należy wnieść go do sądu okręgowego lub Wysokiego Trybunału.

Podczas ustalania kwoty alimentów sąd analizuje uzasadnione potrzeby wierzyciela alimentacyjnego (osoby uprawnionej do otrzymywania alimentów) pod kątem zdolności płatniczych dłużnika alimentacyjnego (osoby, której nakazano wypłacanie alimentów). Strony mogą złożyć wniosek do sądu o zmianę orzeczenia alimentacyjnego w związku ze zmianą warunków finansowych stron.

Orzeczenie alimentacyjne wchodzi w życie z dniem określonym w tym orzeczeniu, który może nastąpić przed dniem lub po dniu wydania orzeczenia, ale nie może być wyznaczony na datę wcześniejszą niż dzień wniesienia pozwu.

W przypadku spraw rozwodowych i postępowań sądowych w sądzie okręgowym lub Wysokim Trybunale alimenty mogą być naliczane najwcześniej od dnia wniesienia pozwu.

9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?

Alimenty są zwykle wypłacane bezpośrednio do rąk wierzyciela alimentacyjnego. Wierzyciele mogą jednak otrzymywać alimenty za pośrednictwem sekretariatu sądu. Jeżeli sąd uzna to za konieczne, zajęte może zostać wynagrodzenie dłużnika alimentacyjnego za pracę; wówczas pracodawca dłużnika będzie miał obowiązek potrącania alimentów z wynagrodzenia dłużnika i przekazywania ich wierzycielowi.

Alimenty wypłaca się osobie uprawnionej do otrzymywania alimentów oraz osobom, które zarządzają alimentami w imieniu osób uprawnionych, takim jak rodzic lub opiekun prawny.

10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?

Jeżeli dłużnik alimentacyjny nie płaci alimentów, wierzyciel alimentacyjny może wnieść o wszczęcie postępowania do sądu, który wydał orzeczenie alimentacyjne, lub sądu rejonowego, w zależności od środka ochrony prawnej, o który wnosi strona.

Sąd może wydać orzeczenie o zajęciu zarobków dłużnika alimentacyjnego, jak opisano w pkt 1 powyżej.

Jeżeli taki środek ochrony prawnej okaże się niewystarczający, sąd może nakazać dłużnikowi alimentacyjnemu zapłatę sumy należnej wierzycielowi alimentacyjnemu. Jeżeli dłużnik alimentacyjny nie spełni świadczenia, sąd może zarządzić, aby należności pieniężne, które przysługują dłużnikowi będącemu w zwłoce ze strony innej osoby, były przekazywane na rzecz wierzyciela alimentacyjnego. Sąd może również zarządzić sprzedaż majątku należącego do dłużnika, aby pokryć zaległe kwoty.

11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwie kraju systemu egzekwowania.

Sądem właściwym do wykonywania orzeczeń wydanych w innych państwach członkowskich jest sąd rejonowy. Sąd ten jest właściwy do rozstrzygania spraw dotyczących niewykonania orzeczenia sądu (art. 9A i 9B ustawy z 1976 r.), ale jedynie w odniesieniu do tych orzeczeń, które zostały faktycznie wydane przez sąd rejonowy. Sąd ten nie jest właściwy do orzekania w sprawach dotyczących niewykonania orzeczeń wydanych przez inne sądy. Kompetencje sądu rejonowego ograniczają się w praktyce do wydania nakazu zajęcia wynagrodzenia (w stosownych przypadkach), nakazu zajęcia rzeczy lub nakazu zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujące się u osoby trzeciej (rzadko stosowany).

12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?

To wierzyciel alimentacyjny powinien wnieść do sądu wnioski o pomoc w odzyskaniu należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych. Chociaż dostępne są inne środki ochrony prawnej takie jak mediacja, sądy są – na mocy prawa – właściwe do rozpatrywania roszczeń dotyczących zaległości alimentacyjnych.

13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?

Nie. Jedynie dłużnik jest odpowiedzialny za płatność alimentów: alimenty mogą być wypłacane bezpośrednio przez niego lub potrącane u źródła z jego wynagrodzenia.

14 Jeżeli zamieszkują na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:

14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Rozporządzenie nr 4/2009, zwane rozporządzeniem w sprawie zobowiązań alimentacyjnych, reguluje kwestie składania wniosków o świadczenie alimentacyjne wynikające ze stosunku rodzinnego w sytuacjach transgranicznych. Ustanowiono w nim wspólne zasady dla całej Unii Europejskiej, a jego celem jest zapewnienie odzyskiwania należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych, nawet jeżeli dłużnik lub wierzyciel znajduje się w innym państwie UE. Konwencja o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą (konwencja nowojorska) weszła w życie w Irlandii w listopadzie 1995 r. na mocy ustawy o świadczeniach alimentacyjnych z 1994 r. Celem tej konwencji jest ułatwienie odzyskiwania należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych w umawiających się państwach przez osobę mieszkającą w obrębie jednej jurysdykcji od osoby mieszkającej w obrębie innej jurysdykcji.

Na podstawie obu aktów prawnych w każdym umawiającym się państwie powołano sieć organów centralnych, do których powód/wierzyciel/wnioskodawca może wnieść wniosek. Organy te przekażą następnie wniosek właściwemu sądowi oraz – w niektórych przypadkach – wystąpią o pomoc prawną. Dane kontaktowe irlandzkiego organu centralnego ds. odzyskiwania należności alimentacyjnych z zagranicy są następujące:

Department of Justice and Equality,

Bishop's Square,

Redmond's Hill,

Dublin 2,

Irlandia,

Tel.: +353 (0)1 479 0200

Local: 1890 555 509

Faks: +353 (0)1 479 0201

E-mail: mainrecov_inbox@justice.ie

Wnioskodawca może otrzymać pomoc urzędnika sądu rejonowego w odniesieniu do orzeczeń sądu rejonowego. Może również otrzymać pomoc zastępcy procesowego. Istnieje możliwość, że wnioskodawca jest uprawniony do uzyskania pomocy prawnej. Aby uzyskać taką pomoc, powinien skontaktować z lokalnym centrum pomocy prawnej. Ponadto może zwrócić się o pomoc do FLAC (centrum nieodpłatnej pomocy prawnej), niezależnej organizacji wolontariackiej, która obsługuje sieć placówek pomocy prawnej w całym kraju. Usługi oferowane przez te placówki są poufne i nieodpłatne.

W sytuacjach transgranicznych, w których dłużnik alimentacyjny mieszka na terenie innej jurysdykcji, wnioskodawca może złożyć wniosek za pośrednictwem organu centralnego ds. odzyskiwania należności alimentacyjnych mieszczącego się w Departamencie Sprawiedliwości i Równości.

14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?

Z właściwym sekretariatem sądu lub organizacją można skontaktować się telefonicznie, listownie, pocztą elektroniczną lub osobiście. Wnioskodawcom zaleca się zapoznanie się ze stroną internetową każdej organizacji, aby uzyskać więcej konkretnych informacji dotyczących poszczególnych miejsc.

Dane kontaktowe sekretariatów sądów znajdują się na stronie internetowej Służby Sądowniczej (www.courts.ie).

Aby uzyskać dane kontaktowe irlandzkiego organu centralnego ds. odzyskiwania należności alimentacyjnych z zagranicy, zob. pyt. 14.1 i stronę internetową Departamentu Sprawiedliwości i Równości (www.justice.ie).

15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:

15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Zob. powyżej pkt 14.1.

15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?

Zob. powyżej pkt 14.2.

16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

Tak.

17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do roszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?

Nie dotyczy.

18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?

Wnioskodawca/powód nie musi uiszczać opłaty sądowej od wszczęcia postępowania. W tych sprawach wnioskodawca może skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej; po otrzymaniu wniosku przez irlandzki organ centralny wniosek jest – w razie potrzeby – przesyłany do Rady Pomocy Prawnej (Legal Aid Board).

19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

Art. 51 odnosi się do działań, jakie organ centralny podejmuje w związku z wnioskami złożonymi na podstawie rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli chodzi o wnioski o stwierdzenie wykonalności, obecnie irlandzki organ centralny zwraca się o nie do sekretariatu sędziego proceduralnego Wysokiego Trybunału (Office of the Master of the High Court). Irlandzki organ przekazuje wnioski o wykonanie bezpośrednio do sądów rejonowych. Jeżeli chodzi o wszczynanie postępowań, organ centralny wyznaczy zastępcę procesowego dla wnioskodawcy za pośrednictwem Rady Pomocy Prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 18/11/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.